

איש לרעהו

לקט אמרות חז"ל
רעיונות, עובדות
והנהגות מגדולי
ישראל,
על מדות טובות
שמביאות לאהבת
הזולת הנלמדות
מפרשת השבוע

ליקוט ועריכה: יצחק בן אהרן
כל הזכויות שמורות למכון אהבת אמת
אסור להעתיק, לנצל ולהדפיס בלי רשות בכתב

מכון אהבת אמת – המרכז להעמקת ערכי אהבת הזולת

ע"ש ר' עבי יהודה דומוביץ ז"ל – רח' אבן עזרא 2 ירושלים 9242402
טל: 02-5671812 פקס: 077-7671812 דוא"ל: paypal: ahavemet@012.net.il

שבת קודש כח אלול תשע"ט: הדלקת נרות: ירושלים 5:54 תל-אביב: 6:09 חיפה 6:00 מוצאי שבת: ירושלים: 7:05 תל-אביב: 7:07 חיפה: 7:06 ר"ת: 7:45

פרשת נצבים (וילך בעמ' 3)

אחדות ושלום

כולל גם את
פרשת וילך – טובה

"כשהציבור מאוחד, זוכה
גם היחיד..."

רבות התריע הגאון רבי חיים שמואלביץ זצ"ל, במיוחד בימי מלחמת העולם השנייה, על התוצאות המרות שעולות לבוא לכל מי שפורש מן הציבור, ועל הצורך החיוני באחדות. וכה אמר: "קובץ של יחידים אינו כלל! כדי להיות "כלל" צריך להיות במצב של "כאיש אחד בלב אחד". ואולם כשיש כלל זוכה גם היחיד..."

וכמו שגילו לנו חז"ל (תנחומא - שופטים) את כח האחדות: "בזמן שישראל עושין חבורה אחת, אפילו עבודה זרה ביניהן, אין מדת הדין נוגעת בהם", וכן בדעת זקנים על הפסוק "אתם נצבים היום כולכם" (כמובא בפתחת המאמר)

וסיפר תלמיד ישיבת מיר בשנחאי: כאשר גלתה הישיבה לשנחאי, היה קיומה שם בבחינת נס גלוי. היו בחורים שהעדיפו ללמוד ב"עזרת נשים" ולא עם הציבור כולו בבית המדרש.

כאשר נודע הדבר לרבי חיים שמואלביץ, הגיב על כך בחריפות רבה ואמר: על הפורשים מן הציבור לדעת כי הציבור נידון בשמים כ"ציבור" וזהו דין אחר לגמרי.

אי לכך, כאשר לומדים כולם ביחד ובאותו מקום, דנים את כולם בתורת ציבור. אולם כאשר יחידים הולכים ללמוד במקום אחר, דנים אותם כיחידים, ואז יש צורך בזכויות רבות כדי להנצל.

מעלה טובה לכל אדם מישראל להיות קשור ומאוחד עם הרבים!

נלמד מהפסוק: "אתם נצבים היום כולכם" ... (פרק כט-ט)

והובא בדעת זקנים (לבעלי התוס'): [אמר משה רבינו לישראל] אימתי תהיה לכם הצבה והעמדה: היום כולכם, כשתהיו באגודה אחת כולכם. וכן אמרו חז"ל, אמר משה לישראל, אם אתם אגודה אחת, אתם נצבים היום. מה היום פעמים מאפיל, פעמים מאיר, אף אתם אעפ"י שאפילה לכם, הקב"ה עתיד להאיר לכם אור עולם... אימתי? כשתהיו באגודה אחת (מדרש לקח טוב)

אמרו חז"ל (וימא לט.): מירושלים ליריחו עשר פרסאות... עיזים שביריחו היו מתעטשות מריח הקטורת, נשים שביריחו אינן צריכות להתבשם, מריח הקטורת. כלה שבירושלים אינה צריכה להתקשט, מריח הקטורת.

באחת מדרשותיו של הגאון רבי שמואל דוד וורשבצ'יק זצ"ל (הובא בספר זכרון - ירושלים תשע"ט) מצא בעובדה מופלאה זו של התפשטות ריח הקטורת למרחק כה רב, מוסר השכל עבורינו:

הקטורת היתה עשויה, כידוע, מאחד עשר סמנים. הצרי והצפורן והחלבנה וכו'. כולם מיני בשמים בעלי ניחוחות. כל סמן בפני עצמו לא נודע בריח חזק במיוחד. אדרבה, אל אותם סמנים נמנה גם ה"חלבנה" שריחו רע, ולגביו ודאי שאין לתאר את ריחו ה"טוב" הנישא למרחוק. נשאלת, איפוא, השאלה, מהיכן שאבה הקטורת את כוחה המיוחד במינו להפיץ את ניחוחה המיוחד אל מרחקי ארץ?

אלא - ביאר רבי שמואל דוד - סוד הענין הוא ביטול עצמיותו של כל סמן וסמן. על ידי טחינתו והדיקתו עד דק. וכן ע"י עירובו לבסוף עם שאר הסמנים, הפכו כל הסמנים להיות יחידה אחת שהיא הקטורת. הוה אומר: סודה של הקטורת הוא ביטול העצמיות והפיכת היחיד לחלק בלתי נפרד של הכלל. כך נוצר איפוא הריח המיוחד במינו, כך נוצרה המציאות היחודית, שבירושלים מקטירים את הקטורת ובריחו מתעטשות העיזים מריחה.

מה מוסר השכל נוכל להסיק מכך? מה לנו ולסודה של הקטורת?! אלא נוכל ללמוד מכאן שעל כל אדם ואדם לבטל את עצמיותו ולהתמזג ולהיות חלק בלתי נפרד מן הכלל! או-אז יוכל להקים עם אנשים שכמותו קהילה מפוארת. ריחה הטוב ינשא למרחקים, כי אבני יסודה עשויות יסוד הקטורת. ואף אם מהול בתוך הכלל מיעוט של "חלבנה", הצטרפותו של אותו מיעוט אל הכלל ועשיה שלהם למענו, תביא לכך שבסופו של דבר אף הוא יהיה חלק בלתי נפרד מהמרכיבים של הריח הנפלא.

סיים רבי שמואל דוד ואמר: כל אדם הוא "בושם" מיוחד. בעל ניחוח יחודי ואופיני משלו - איש איש ותכונותיו, מידותיו ואופיו. ואולם השאלה הגדולה היא: כיצד ינהג כל אדם ביחס אל הכלל, אם ישאר בעצמיותו ולא יצטרף אל הכלל, כי אז טווח הריח שלו ישאר קצר ביותר, איכותו תשאר נמוכה, משום שלא השכיל להעמיד עצמו למען הכלל.

לקוראי עלון "איש לרעהו" ולכל בית ישראל ברכת כתיבה וחתומה טובה

יעביר על מדותיו, יותר וימחול אף למי שהרבה להכעיסו! נלמד מהפסוק: "אתם נעבים היום כולכם לפני ה' אלוקיכם" (פרק כט-ט)

וּכְתַב רַש"י (להלן יב): למה נסמכה פרשת "אתם נעבים" לקללות: לפי שעם ישראל הוריקו פניהם ואמרו מי יכול לעמוד באלו. התחיל משה מפייס אתם נעבים היום, הרבה הכעסתם למקום ולא עשה אתכם כליה והרי אתם קיימים לפניו. עכ"ל. כי על כן, כך דרכו ומדותיו של הקב"ה, א-ל רחום וחנון, אך אפים ורב חסד, נושא עוון ופשע. וכמו שהאריך בביאור ענין זה הרמ"ק בספרו תומר דבורה (פ"א) עיי"ש. א"כ, על האדם ללמוד מדרכיו ומדותיו של הקב"ה, כמו שדרשו חז"ל מהפסוקים "והלכת בדרכיו" ו"לדבקה בו" מה הוא רחום וכו' אף אתה. מה הוא סובל ומאריך אפו למכעיסיו, כן האדם יסבול רעותיו של חברו ויעביר על מדותיו היינו "שלא ידקדק למדוד מדה למצערים אותו, אלא מניח מדותיו והולך לו", (כלשון רש"י ר"ה יז).

מבואר בגמרא (חגיגה ה.) שיש אנשים שמתים קודם הזמן שנקצב להם בלידתם, כמשמעות הכתוב "ויש נספה בלא משפט". ואומרים חז"ל שאותם שנים שנקצבו לה הוא ולא השלימים, עוברים ומתווספים ל"צורבא מרבנן" שמעביר על מדותיו. וצורבא מרבנן הוא תלמיד חכם אמיתי ש"אורייתא מרתחא ליה", ויודע ומבין היטב, כי אין אדם בעולם שיוכל להרע ולהזיק לו ללא שהכריזו כך עליו משמים לטובתו, ולכן אף שמורתך ומקפיד בעניני שמים, בכ"ז ביחס לפוגעים בו אישית, מסוגל לחיות תמיד באופן של העברה על המדות, ומוותר, ומוחל לכל מי שמכעיסו.

ויתכן להוסיף ולבאר, מדוע רק מי שמעביר על מדותיו זוכה לקבל את השנים הללו שלא השלים חברו, יותר מאשר בשאר מדות טובות שמצטיין בהם. ואולי הטעם הוא שהרי זה שנפטר לפני זמנו, לכאורה יכול לבוא בטענה, שאם היה ממשיך לחיות, היה יכול להוסיף לעצמו עוד מצוות ומעשים טובים, או שהיה שם יותר בתשובה על עוונותיו. ועתה שנפטר קודם זמנו הפסיד.

ונראה להשיב על טענתו זו, שבאמת זכויות מצוותיו ותורתו של התלמיד חכם שקיבל את השנים ממנו, נזקפים הם גם לזכותו של אותו אדם שנפטר קודם זמנו שהרי אלו השנים שלו. ונמצא שיש לו בזה הצלה רוחנית בשמים וראוי שישמח על כך.

לפי"ז מיושב מדוע ניתנים שנים אלו דוקא לזה שמעביר על מדותיו, משום שאם היו ניתנים לצדיק בתחומים אחרים, הרי היה טוען, במדה מסוימת של צדק, למה ישתתף בשכרו אדם שלא עמל וטרח כמוהו כלל? ואולם אדם כזה שהרגיל עצמו על מדותיו, הוא ודאי לא יתלונן, אלא אדרבה: יותר, יפרגן ויטעים ברוח נדיבה ובנפש חפיצה שישתתף הלה בזכויותיו.

פעם נשאל **רבינו הגרא"מ שך זצ"ל** מאחד התלמידים שפלוני גרם לו בזדון עוולה נוראה, האם מותר לו מעתה, שתהיה לו הקפדה על אותו אדם?

השיב לו הרב שך: "קפידא", הוא מושג שאיני משיגו שהרי אם נגרמה לך עגמת נפש, חייב אתה לערוך חשבון נפש, וכמו שכתב בספר החינוך (מצוה רמא) בטעם האיסור של "לא תקום ולא תיטור". ומה שגילגלו את החוב על ידי חייב זה אינו ענינך, ועד שאתה שואף לתקנו, תעמוול לתקן את עצמך. וכשתעייך בדבר תמצא, שאף אתה נגוע באותה מדה, כמו שכתב שלמה המלך בחכמתו (קהלת ז-כב) "גם לכל הדברים אשר ידברו אל תתן לבך, אשר לא תשמע עבדך מקללך, כי גם פעמים רבות ידע לבך אשר גם אתה קללת אחרים", ומה מקום יש להקפדה?!"

משיב טובה תחת רעה...

הצדיק רבי עזרא רפול זצ"ל (שעלה מארם צובא והיה עוסק בזיכוי הרבים הקים חברת תיקון חצות והאכיל משפחות עניות). היה מעביר על מדותיו בצורה נפלאה. פעם התריס אחד כנגדו בקללות ובגידופים, וכך עשה כל פעם שפגשו. ואילו רבי עזרא קבל בדומיה את חירופיו ולא השיב לו.

לימים נקלע אותו מגדף לצרה גדולה, ומי שהיה יכול לחלצו היה רבי עזרא רפול. בלית ברירה הלך אותו האיש בלב כבד לבקש עזרה מהרב שאותו היה משפיל בגידופיו. הוא חשש מאוד איך יקבלו רבי עזרא אחרי כל מה שעולל לו.

הכניסו רבי עזרא וקבלו בשמחה ובסבר פנים יפות כאילו היה ידידו מנעוריו. הושיבו בחיבה על ידו וביקש מאשתו שתכין כוס קפה ומגדנות לאורח. וכך עשתה.

בנתיים תינה הלה את צרתו בפני רבי עזרא וביקש את עזרתו. והרב הגיש את מלא העזרה לאותו האיש שכה ציערו. לאחר שיצא, הביעה אשתו פליאתה: הלא זה האיש שלא פסק מלקלל ומלגדף אותך, איך קיבלת אותו הרי כל אדם היה מגרשו מעל פניו?

השיב לה: כבר כמה שנים שאני עובד על עצמי להגיע למדת הענוה, באופן שישוו אצלי השבח והגנות. היום יש לי שמחה וסיפוק שהגעתי למדה זו, ולכן הצלחתי להשיב טובה תחת רעה.

מעשי חכמי הספרדים

"שלא תעלה בלבך שום תרעומת"...

הנהגה של הבלגה והעברה על המדות אפיינה את הצדיק **רבי אריה לוי זצ"ל**. במשך כל ימי חייו היה נרדף על ידי "קנאים" לסוגיהם על לא עוול בכפו. הוא ספג מהם בזיונות ועלבונות. אך מקרים אלו לא מנעו ממנו למחול על עלבונו. הוא לא כעס ולא הקפיד. הוא העביר על מדותיו והיה רגיל לומר בטוהר לבבו: "אבל בוודאי כוונתם לשמים!"

אותם "קנאים" גם עשו כל שביכולתם להצר צעדיו בתפקידו כמשגיח בת"ת "עץ חיים", במכתב מרגש שכתב לבנו **רבי חיים יעקב זצ"ל**, הזהירו שלא תהיה בלבו כל תרעומת עליהם "כי כולם חשבו לטובה", לפנינו קטע מהמכתב:

"**יעתה** מבקשים להקטין ולהדיר לטשטש את השפעתו [ב"עץ חיים"] וזה דיכא מעט את רוחי. רפו כוחותי נרדמו רגשותי. וזה כמה שנים שנולד בי הרעיון לעזוב... אמנם עצת ה' היא תקום, רבותי הגה"צ לא נתתני לבצוע מזימות לבבי, משם תועלת התלמידים כי אלה צאן קדשים מה חטאו..."

"**ובכן** בני מחמדי מבקש אני ממך בקשת אב, שלא תעלה בלבך שום תרעומת חלילה על מי שהוא, כי כולם חשבו לטובה, ואלוקים בטח חשבה לטובה להחיות נפשי ונפשות אנשי בית..."

דרך אבות

"למה לא לסלוח?!"

מספר רבי הלל קופרמן שליט"א: היתה התדיינות בבית דין בין שני צדדים על סכום כסף נכבד, ובנתיים עד להכרעת בית הדין הסכימו הצדדים להפקיד את הכסף בגמ"ח שלנו, והוסכם שבהוראת הצדדים נצטרך למסור הכסף לפי הכרעת בית דין ביניהם.

והנה לאחר זמן ביקש אחד הצדדים את הכסף כנגד החלטת בית הדין, וכשסרבנו, החלו לאיים שיתבעו אותי בבית משפט וידאגו להזיק לגמ"ח שלנו בארץ ובגולה. וכך אכן עשו, הם הוציאו דיבתנו רעה ושכנעו עשירים בחו"ל שלא יתנו כספים לגמ"ח. הבעתי את דאגתי הרבה בפני **הגרא"ל שטיינמן זצ"ל**.

אמר לי הרב שטיינמן: "אינך צריך לפחד, כי אתם נוהגים כשורה וראוי לכם להבליג ולשתוק!" ימים ספורים לפני ראש השנה שאלתי שוב: "האם אני צריך לסלוח להם על מעשיהם שהרי הזיקו לגמ"ח?!" והשיב: "למה לא לסלוח? וכי אתה קבלן של הקב"ה שהתחייבת להביא לו סכום מסוים מדי שנה, ואם לא הוא מפטר אותך?!"

פרשת וילך

ללמד תורה לתלמידים

הטובה הגדולה לעצמו – ללמד את זולתו...

כ"ק האדמו"ר מגור בעל ה"בית ישראל" היה נותן דעתו בעיקר לאותם תלמידים חלשים שלא היו בעלי כשרונות מזהירים, לבל תרפינה ידיהם. שלא יחדלו חלילה מן ההתאמצות והיגיעה לקנות תורה.

היו מקרים ששידל תלמיד חכם צעיר וכשרוני במתק שפתים, שיסכים להקדיש חלק מזמנו ולקבוע שיעור בצוותא עם תלמיד חלש ממנו הזקוק לעזרה בלימודים. וכך אמר לו: "כלום הנך סבור שתגרום בזה נזק לעצמך? לא מינייה ולא מקצתיה! זוהי הטובה הגדולה ביותר שאדם מסוגל לגרום לעצמו! האמן לי, כל מי שפונה לעזור לזולתו, בשום מקרה לא יפסיד מוכך..." והיה מוסיף: "הכלל הזה משמש נר לרגלי כל הימים..."

עוד מרגלא בפומיה של האדמו"ר מגור: "אני הקדשתי את מיטב שנותי כדי להטיב עם הזולת... הפקרתי את עצמי... היו גדולי עולם שהעירו לי, מדוע הנני כל כך מוסר עצמי בעד אחרים? אכן לא הטיתי אוזן לדבריהם, ואיני מתחרט על כך..."

פאר ישראל

להסביר מהתחלה בסבלנות אין קץ...

העיד הגאון **רבי בן ציון אבא שאול** זצ"ל בעצמו שסוקר הוא דף גמרא ברגע. מהירות תפיסתו, קליטתו, חישוביו הדהימו גם גאוני ועילויים, ועם זאת הנמיך עצמו לרמתם וקליטתם של נערים צעירים, עד הנחשל שבשיעור, ועוד הצטער שאינו מלמד נערים צעירים יותר, כדי להניח בסיס איתן יותר ללימודם בשנים הבאות. כשאעלה לגן עדן, אבקש שכר על שהאטתי את הקצב עבור התלמידים" - אמר.

היו שנים, בהן ישב רבי בן ציון עם עשרה נערים במשך ארבע שעות מיד יום ביומו, והסביר להם בלא לאות ובסבלנות אין קץ. הוריד עצמו לרמת תלמידים בני חמש עשרה, והתחיל עמם מהתחלה, כאילו רואה הוא את המילים לראשונה. מתרגם כל מילה. מסביר כל משפט. חוזר ומסביר את השאלה בכללותה. מוודא שכולם מבינים, ואם לאו, נתחיל מההתחלה. וכך חודשים על גבי חודשים, בלי להשמיע חידושים...

והיה תלמיד שניסה את כוחו, השתדל והעלה חרס, ביקש לעבור לישיבה אחרת ברמה רוחנית פחותה בטענה שאינו מבין את השיעור, הוא עמוק מדי בשבילו... עודד אותו רבי בן ציון: "השנה תבין רק קצת, בשנה הבאה תבין יותר!" וכך בסבלנות ובעקביות, ישב הלה בשיעורו של רבי בן ציון שש שנים רצופות, עד שנעשה לתלמיד חכם מופלג...

יגילו במלכם

"ללמד בשיא הנקיות והרצינות..."

בעיר התורה ליקווד הגיע לת"ת, באחת השנים, מלמד חדש בכיתה ח'. התברר שהוא מתקשה להשליט משמעת. בנסיון לעזור לו, היה הכרח לעקוב אחריו בשעת מסירת השיעור. כיצד מיישמים זאת בפועל? הרי אין טעם להכנס ולעקוב נוכח כל הילדים.

הציע אחד מאנשי החינוך רעיון מקורי: להתקין מצלמות וידאו מוסתרת בכיתה, ובתום השיעור ישבו עם המלמד ויחד עמו ינתחו את הסיבות שגומרנים להתרופפות המשמעת, ולפי מה שיראו בודאי יוכלו לעלות על מקור הבעיה.

אך בכ"ז מכיון שרעיון ה"וידאו" דבר חדש, החליטו להתייעץ קודם עם מי שהיה מנהיגה הרוחני של עולם התורה בארה"ב ו"ויר" מועצת גדולי התורה שם, הגאון **רבי אליהו שווי** זצ"ל, ולשמוע דעתו.

אמר להם רבי אליהו: "אם ניתן להגיע למצב בו נדע מראש, באופן ברור ומוחלט, שאף אחד מהילדים לא יבחין במצלמה הנסתרת, הרי זה רעיון טוב. אך אם חס ושלום אחד מהם עלול להבחין במצלמה, אין להתקין אותה! מדוע? משום שעל התלמיד לקבל תורה מרבו בשיא הנקיות והרצינות! כאשר יבחין תלמיד שהרבי שלו התקין וידאו, העובדה הזו תתורגם בראשו שהשיעור הוא משהו קליל, מה שמכונה באמריקה "שוואו" וזה יפגום בנקיות, ברוממות ובגדלות של התורה."

הלמות עמלים-ח"א

ללמד בטוב טעם ובסבלנות עד שיהיו הדברים ברורים ורהוטים בפי התלמידים!

נלמד מהפסוק: "ולמדה את בני ישראל שימה בפייהם" (פרק לא-יט)

ודרשו חז"ל: מנין שחייב אדם לשנות לתלמידו עד שילמדנו? שנאמר "ולמדה את בני ישראל" ומנין עד שתהא סדורה בפייהם? שנאמר "שימה בפייהם" (עירובין נד:) וכתב הרמב"ם (פ"ד מתלמוד תורה ה"ד): "הרב שלימד ולא הבינו התלמידים כראוי, מפני עומק הסוגיא, או מפני שהיתה דעתם קצרה, לא יכעוס עליהם ולא ירגז, אלא חוזר ושונה הדבר אפילו כמה פעמים עד שיבינו עומק ההלכה.

החפץ חיים פנה פעם אל תלמידו הגרי"ש כהנמן זצ"ל - הרב מפוניבז', והנחה אותו מה תהא דרכו בכל מהלכיו עלי אדמות, והיא שהכתיבה לו - כעדותו של הרב כהנמן - להקדיש עצמו כליל להצרכת תורה לתלמידים כפי שפעל בששים שנה הבאות, וכך אמר לו הח"ח:

"עליכם לדעת, כי אם עומדים בפני השאלה הנוקבת: מה עדיף? האם לשקוד על עליה עצמית בתורה, לצאת גאון הדור, או שמא נכון יותר להעמיד תלמידים הרבה, אף שבזה תקופח העליה העצמית! התשובה היא שצריכים לחשוב בעיקר כיצד יתרבה יותר כבוד שמים: האם כשאגדל אני לבדי גאון עצום, או כשיגדלו מאות מאות בני תורה מופלגים, למרות שזה יקפח אותי אישית ויגרום שלא אגדל כל כך בגאונות?

הלא ברור שכבוד שמים יתרבה יותר כשהיה שש מאות תלמידי חכמים, ולא רק אני לבדי... ואם כן, פשיטא שצריך להקריב למען כבוד שמים... הגורם היחיד שמכתיב לנו איך להתנהג בעניינים כאלו זו אהבת השי"ת... עכ"ד הח"ח.

וכבר מובא כן בהקדמה ל**שו"ת חתם סופר** (חלק יו"ד) שכתב שם בזה"ל: טוב לאדם למעט בהשלמת נפשו למען הרבות כבוד ה', למעט את מורדיו ולהרבות עבדיו ויודעיו... ואם יאמר, חשקה נפשי בה' וחפץ אני להתקרב אליו, ואיך אעשה זאת למעט בלימודי, כדי להשלים נפש חברי?

התשובה בדברי חז"ל: "הרבה למדתי מרבותי, ויותר מחברי, ומתלמידי יותר מכולם". היפלא מה' דבר למלאות לך שלימות נפשך, מה שהחסרת לכבוד שמו? אתה עושה את אשר צוית לעשות, ללמד דעת את העם, וה' יעשה את שלו. עשה רצונו כרצונך והוא יעשה רצונך כרצונו למלא נפשך מידיעת השלימות, ויספיק לך זמן מועט להשיג השגות רבות ונשגבות עוד יותר מכדי יכולת שכלך..."

בענין זה נשאל **הגרא"ל שטיינמן** זצ"ל מתלמיד חכם מופלג: הזדמנו לו שתי הצעות של משרה תורנית. א' למסור שיעורים בישיבה גדולה ונכבדה ברמה גבוהה עם תלמידים מצויינים, וממילא יוכל להתעלות עמם בהתאם, ולעשות "שטייגען" (ב' למסור שיעורים בישיבה ברמה פחותה אך בגישתו המיוחדת לתלמידים יוכל לעודד ולחזק אותם בלימוד אף שזה יהיה על חשבון עלייתו העצמית. ושאלתו: את מה להעדיף?

השיב הרב שטיינמן: קודם כל צריך לדעת מה נקרא התעלות בתורה [שטייגען] בלע"ז? התעלות נקרא: להתקדם בעשיית רצון הבורא! ממילא על אותו תלמיד חכם לשקול את ב' ההצעות בדרך הזו: בהצעה א' מסתמא ימצאו עוד ת"ח שיהיו ראויים למסור שם שיעורים. ואילו בהצעה ב', בישיבה החלשה, אמנם הוא לא יחדש חידושים גדולים אבל הרי יוכל לקדם את תלמידי הישיבה בצורה כזו שאף אחד לא יצליח לעשות. אלו שני היחדים, ועכשיו לא נותר לו אלא לשקול בעצמו מהו רצון הבורא!...

ומי כעמך ישראל

בין איש לרעהו - סיפורים בני זמננו

ייעשו כלם אגדה אחת

אצלו הקיסר את אדרתו. כעבור 52 שנה מההתרחשות תרם את האדרת לבית הכנסת וממנה נתפרה פרוכת יפהפייה. הסיפור מאשש שנפוליאון אכן הסתתר אצל חייט יהודי במהלך מנוסתו...

* * *

בקרב ממש נעמוד מול בורא הכל, ונשאף להתברך בשנה טובה ומתוקה. אם ישאלו יהודי מה אתה צריך? הוא ישיב ברשימה ארוכה של סעיפים שונים ומשונים...

אך כאשר יתבונן האדם יגלה, שישנה בקשה קטנה שמסתתרת בתוך כל התפילות הארוכות ולא זוכה למקום הראוי לה: **"ייעשו כלם אגדה אחת"**

ברגע שזה יקרה, רוב הבעיות שלנו ייעלמו מן הנוף! וזאת משום שרוב הבעיות נובעות מחמת מידות רעות ועניינים שבין אדם לחברו. אם נדע להתמקד בעיקר, בשורש, בגזע, נגלה כיצד כל הענפים פורחים!

בחברה שמושגת על מידות טובות, אין קנאה, אין שנאה, אין תחרות, ואין עוד אלף ואחד בעיות.

בידנו הדבר להפוך את שנת תש"פ, לשנה של **"ייעשו כלם אגדה אחת"**

בל נהיה דומים לאותו חייט שלא ידע מה לבקש!...

מענין לענין באותו ענין:

אנו מודים מעומק הלב לכל אלו שכבר נרתמו לסייע לפעילות 'מכון אהבת אמת' ועלון 'איש לרעהו'. אין ספק שההירטמות תמליץ טוב בעדכם ביום הדין להתברך בשנה טובה ומתוקה ולמלא כל משאלות לבכם לטובה!

ידידים יקרים:

את השורות הבאות התלבטנו אם לכתוב, אך חזקה עלינו בקשת **ידידי עלון 'איש לרעהו' בחו"ל** שממש דחקו בנו: תכתבו! זה חשוב!

במה דברים אמורים:

מידי שבוע נחשף העלון לעיני עשרות אלפי קוראים (בארץ ובעולם, ללא גוזמא: כאשר הוכרז שמתקיימת התרמה למען קיומו, רבים רבים אכן נרתמו - אך רבים יותר עדיין לא עשו זאת...

אם היה מדובר באנשים שלא מכירים את המפעל, לא היינו תוהים. אך הלא מדובר באנשים שנהנים ממנו דבר שבוע בשבוע! האם אין משום הכרת הטוב להתקשר ולהרים תרומה ככל שמתאפשר? התרומות הרי מיועדות לקיום ותגבור הפעילות עבור כולנו וכל כול ישראל, ואגב, גם הזדמנות עבור התורם עצמו להביע את תודתו

אנשים לא משערים כמה עלות אחזקת עלון שבועי ברמה גבוהה, וכמה עלות אחזקת מפעל חוברות-הלימוד בכלל מוסדות החינוך. השבוע פגשתי אברך שאמר לי כך: אני עדיין זוכר את השיעורים על מידות טובות בחוברות שלכם, ברוך השם אני כיום כבר נשוי - אך היסודות שנטעו בי אז ממשיכות לסייע לי עד עצם היום הזה, **בנין הבית על אדני מידות טובות ואושר בחיים!**

רבותי, הבה נתאזר במידת הכרת-הטוב שכידוע היא היסוד הבסיסי ביהדות ואשר בלעדיה איננו מי שאנו אמורים להיות. הבה נרים טלפון למשרד 02-5671812 או לר' יעקב במספר 052-7150925

עוררו והתעוררו!

הרב נפתלי וינברג

נפוליאון, כמעט והשתלט על העולם כולו עד לתבוסתו מול 'גנרל חורף' הרוסי.

רוב צבאו - מאות אלפי חיילים - קפאו למוות, והוא, אישית, החליט לסגת בעוד שארית צבאו מנסה להשיג את הבלתי אפשרי ולנצח את רוסיה. הוא נמלט ומידי פעם נאלץ הקיסר הראשון להסתתר כאחרון הפחדנים. אך מה לעשות - כל אשר לאיש יתן בעד נפשו.

בדרך, מצא מחסה בבית קטן של חייט יהודי. מתוך חשש לגילוי ביקש מבעל הבית להסתיר אותו, וזה דחף אותו במיטתו והשליך מעליו הרבה שמיכות. לא היה לו מושג לחייט מי הוא זה ואיזהו האורח נמוך הקומה, שנולד באי-יכולתו ומעולם לא איית צרפתית נכונה.

* * *

כאשר חלפה סוף סוף הסכנה, הגיח נפוליאון מתחת השמיכות והודיע לחייט: אני הקיסר! כעת יש לך רשות לבקש שלושה דברים, ככל שיעלה בדעתו - והם יינתנו לך!

"הגג דולף בחורף - תדאג שיתקנו לי אותו בבקשה!" זו הייתה הבקשה הראשונה.

הבקשה העלובה הפכה את הקיסר האדיר למתקן-גגות כפרי והוא גער: **זה מה שמבקשים מקיסר! בקשה פעוטה שכזו!!**

הוגיע החייט את מוחו והעז להעלות את הגדולה שבבקשות: **"השכן שלי משיג את גבולי, החל לעסוק בחייטות ומקפח את פרנסתי - שישלקו אותו!"**

נו, הקיסר - לפי תפיסתו המצומצמת של החייט - הועלה מדרגת מתקן-גגות לדרגת שוטר כפרי. אך בעיניו של נפוליאון זה עדיין היה תכלית הביזיון: **זה מה שמבקשים מקיסר!!**

גלגלי מוחו של החייט נעו במהירות וביצירתיות מפתיעה ביקש: **"אני רוצה להבין מה הרגשת כאשר התקרבו הרודפים למיטה שלי ו... כמעט גילו אותי!"**

* * *

מחוצף! מורד במלכות! גער נפוליאון וציווה לשליש שלו - שבינתיים התפתל אף הוא ויצא ממקום מחבואו - לתלות את החצוף, שמזלזל עד כדי כך בכבודו של המלך.

רגע לפני שפרחה נשמתו של החייט, ציווה נפוליאון להעניק לו את חייו במתנה ואמר: **"נו, עכשיו אתה כבר יודע מה הרגשתי כאשר כמעט הרגו אותי!"**

הנה, מילאתי את מבוקשך...

הקיסר הסתלק משם תוהה כיצד לא ביקש החייט משהו משמעותי יותר. למשל, למנות אותו למושל באחת הפרובינציות הצרפתיות הנידחות - כך הוא יפתור באחת הן את דליפות החורף; הן את התחרות האומללה עם החייט השכן והן אלף ואחת בעיות אחרות...

* * *

אגב, ישנו סיפור ירושלמי שהתרחש לפני כמאה וחמישים שנה 150 שנה - **בערב ראש השנה תרכ"ה** - כאשר נחנך ביכ"נ 'החורבה' ויהודי העולם שיגרו תרומות ומתנות.

ר' נתנאל לוריא מירושלים העביר את תרומת קרוב משפחתו ממוסקבה הרחוקה שהייתה אדרת יקרה. הוא סיפר שהתורם הינו חייט שהציל את חייו של נפוליאון ובאותו ביקור השאיר

היית מעורב בסיפור שקשור לבין אדם לחברו? שמעת ממקור ראשון?

ספר לנו עכשיו! פקס: 077-7671812 דוא"ל: ahavemet@012.net.il